

ကညီဘဉ်ကီဘဉ်ခဲကမံးတံာ်
လံာ်တၢ်ကစီၣ်ဒီးအတၢ်ဟူးတၢ်တၢ်ဂဲၤအတၢ်ဟ်ဖျါ
လါ September – ၂၀၁၅ နံၣ်

ပှၤဖးလံာ်ဖိခဲလၢာ်,

လၢလါဝဲအံၤတၢ်ကစီၣ်အဂီၢ် KRC ကမံးတံာ်အဲၣ်ဒီးဟ့ၣ်ပှၤဖးတၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်တၢ်ကစီၣ် လၢအမ့ၢ် မုၢ်နံၤ ၈/၉/ ၂၀၁၅ နံၣ် (World Suicide Prevention Day) အံၤန့ၣ်လီၤ.

ဆၢဂ့ၤသုကိးဂၤလၢမုၢ်တဂီၤအံၤန့ၣ်လီၤ. ယကဟ့ၣ်ထီၣ်ယတၢ်ကတိၤဖုၣ်ဖုၣ် ဒီး လၢပဲၤ (လိုရင်းတိုရှင်း) ဖဲတၢ်ဒီသ ဒၢ တၢ်မၤသံလီၤသးမုၢ်နံၤအံၤန့ၣ်လီၤ.

ယအၢၣ်လီၤလၢခဲအံၤ KRC တၢ်ကွၢ်ထွဲဘဉ်ကီဘဉ်ခဲကဝီၤ (၇) ဖျါၣ်ပူၤ Suicide Case တဖၣ် အါထီၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်အံၤ ကဲထီၣ်ဝဲလၢ ခဲကဝီၤ (၆) ဖျါၣ်အပူၤလီၤ. မ့မ့ၢ်ခဲကဝီၤတဖျါၣ်အပူၤ (ပာ်ဘၢအမံၤ) တကဲထီၣ်ဝဲဒ်ဘဉ်. တနံၣ် အံၤ တၢ်မၤသံလီၤသးန့ၣ် ပိာ်ခွါအါန့ၢ်ပိာ်မုၢ်လီၤ. သးနံၣ်တခီ (၁၄) နံၣ် တုၤသးနံၣ် (၅၀) နံၣ်, ပာ်ယုာ်ဒီး Under Age အယိ မ့ၢ်တၢ်လီၤသးအုးဒိးမး လၢပပှၤတဝါအဂီၢ်လီၤ.

- ၁. Depressed တၢ်သးသဟီၣ်လီၤစ့ၤ-တၢ်သးဟးဂီၤ,တၢ်သ့ၣ်အုးသးအုး,တၢ်သးဆံး, တၢ်ဆိကမိၣ်လၢပှၤဂၤကွၢ် တုၢ်အိၤ.
- ၂. Psychosis သးတၢ်ဆါ
- ၃. Impulsive တၢ်သးဒိၣ်ထီၣ်ညီတဖၣ် မ့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်မိာ်ပှၤ လၢဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်မၤသံလီၤသးန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်အဆံးဖိအိၣ် ခိးအါမံၤ လၢဆုၤယီၤပှၤ, ဒုးလီၤတၢ်ပှၤဆူတၢ်မၤသံလီၤသးအဂီၢ်အိၣ်စ့ၢ်ကိးဝဲအါမံၤန့ၣ်လီၤ. ပထံၣ်ဘဉ်တၢ်ဂ့ၢ် လၢဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်မၤသံလီၤသးလၢခဲကဝီၤပူၤတဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ-

ဟံၣ်ဖိယိဖိတၢ်အ့ၣ်လိာ်ဆိးက့, တၢ်ဆိကမိၣ်ကမၣ်လိာ်သး ဒိဖျိတၢ်အဲၣ်, တၢ်မၤကမၣ်မုၢ်/ခွါအတၢ်ပိာ်ထွဲ, ဟံၣ်ပူၤ ယိပူၤတၢ်တကူတလၢ, တၢ်ဆါယံာ်ထၢ (Chronic) , တၢ်သ့ကသံၣ်မူးဘျီးအတၢ်ပိာ်ထွဲ, တၢ်မဲာ်ဆုးတဖၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်မၤ သံလီၤသးန့ၣ်လီၤ.တနီၤကမ့ၢ်စ့ၢ်ကိးလၢခဲကဝီၤပူၤတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတဖၣ်လီၤစ့ၤဝဲအယိန့ၣ်လီၤ. ဘဉ်ဆဉ် (Case by case) လၢကဲထီၣ်သး လၢခဲကဝီၤပူၤအံၤ တဖျါဆ့လၢတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤလီၤစ့ၤအယိဘဉ်. ဘဉ်ဆဉ် ပှၤဘဉ်ကီဘဉ်ခဲတဖၣ်

မ္ဗ်ဘဉ်အိဉ်ယံာ်ထီဉ်ဒီးန့ဉ် တၢ်ဆိဉ်သနးအကလုာ်ကလုာ်ဖီခိဉ် တၢ်မၤသံလီၤသးနီၢ်ဂံၢ်အါထီဉ်သ့အကျဲအိဉ်လီၤ. ဘဉ်ဆဉ် ပတဆၢမုၢ်လၢ လၢကကဲထီဉ်သးဘဉ်.

တနံဉ်အံၤ WSPD တၢ်တီၢ်မ့ၢ်ဝဲ (Reaching Out and Saving Lives) (လဲၤလီၤဆူကမျၢၢ်ကျါဒီးမၤပူၤဖျဲးသးသမူန့ဉ် လီၤ.

တၢ်ကမၤပူၤဖျဲးပုၤသးသမူတၢ်မၤအဂီၢ် ပမၤဝဲတဂၤ, တဖု, တကရၢတသ့တန့ၢ်စ့ၢ်ကိးဘဉ်. ပုၤခဲလၢာ်ကဘဉ်ဟံးဖှိဉ် မၤသကိးတၢ်န့ဉ်လီၤ. UNHCR , PU-AMI, RC, CC ဒီးကမျၢၢ်ခဲလၢာ် အတၢ်မၤသကိးတၢ်ကဘဉ်အိဉ်ဝဲဒၣ်န့ဉ်လီၤ. တၢ်လဲၤ ဆူကမျၢၢ်ကျါ ယုထံဉ်န့ဉ်ပုၤ လၢအဘဉ်မိဉ်ဘဉ်မးတဖဉ် ဒီးမၤမုာ်က့ၤအသ့ဉ်အသး, ဒုးသးခုအီၤ, ဟ့ဉ်ဆူဉ်ထီဉ်အသးသ ဟီဉ်, ကူစါယါဘျါအီၤအလီၢ်အိဉ်ဝဲသပုၢ်တၢ်န့ဉ်လီၤ. ပုၤဘဉ်မိဉ်ဘဉ်မး ဒ်န့ၢ်တကလုာ် တဟဲယုထံဉ်န့ဉ်ဘဉ်. မ့မ့ၢ်ပက ဘဉ်လဲၤဆူအအိဉ် ဒီးယုထံဉ်န့ဉ်အီၤတခီလီၤ. မ်ပကလဲၤသကိးဆူကမျၢၢ်အအိဉ် ဒ်တနံၤအံၤတၢ်တီၢ် (Reaching Out and Saving lives) ကိး ဂၤဒီးတက့ၢ်. မ့ၢ်န့အဲဉ်ဒီးကဲထီဉ်ပုၤတဂၤ လၢအမၤပူၤဖျဲးသးသမူတဖျၢဉ်စ့ၢ်ကိးဒါ?

ကညီဘဉ်ကီဘဉ်ခဲကမံးတံာ်တလါတဘျီတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲာ်တၢ်ဟံးဖျါ လါ September ၂၀၁၅ နံဉ်

- ❖ ၂/၉/၂၀၁၅ - (၁) KRC ကရၢခိဉ် (၂) , ဆူဉ်ချ့မူဒါခိဉ် လဲၤဆူ မဲၤလးဒဲကဝီၤ ထံဉ်လိာ် ဒဲကဝီၤကမံးတံာ်, ကဝီၤဒိဉ်ခိဉ်န့ၢ်, MAT တဖဉ် ကတိၤသကိးဘဉ်သးတၢ်ကူဉ်မၤသံလီၤသးတၢ်ဂ့ၢ်တဖဉ်န့ဉ်လီၤ.
(၂) KRC တၢ်လုာ်အိဉ်နီၢ်ခိးသးသမူမူဒါခိဉ်/ မူဒါခိဉ်စၢၤ လဲၤမဲၤလးဒဲကဝီၤ ဘဉ်သးတၢ်တီၢ်ကျဲၤ တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ, တၢ်လၢာ်ဘျဉ်လၢာ်စ့ၤ ဒီးပုၤမၤတၢ်ဖိအဘူးအလဲ တၢ်ဂ့ၢ်န့ဉ်လီၤ.
- ❖ ၃/၉/၂၀၁၅ - KRC ကူဉ်သ့မူဒါခိဉ်, ပုၤဂ့ၢ်ဝီမူဒါခိဉ် လဲၤဆူနီဉ်ဖိထံဉ်လိာ်သးဒီး ဒဲကဝီၤကမံးတံာ်, ကဝီၤဒုကမံး တံာ်, ဂံၢ်ခိဉ်ထံး တၢ်ကရၢကရိတဖဉ် ဒီးတဲသကိး KRC တၢ်ယုထၢအတၢ်နဲဉ်ကျဲန့ဉ်လီၤ. မ့မ့ၢ်ကျိဉ် စ့ၢ်ဝီခိဉ် လၢအမ့ၢ်နီဉ်ဖိ တၢ်ဆဲးကျိးမူဒါခိဉ်န့ဉ် ထံဉ်လိာ်သးဒီး တၢ်လုာ်အိဉ်နီၢ်ခိးသးသမူ ပုၤဘဉ်မူ ဘဉ်ဒါတဖဉ် ဘဉ်သးတၢ်လုာ်အိဉ်နီၢ်ခိးသးသမူ အတၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤန့ဉ်လီၤ.
- ❖ ၄/၉/၂၀၁၅ - (၁) ကရၢခိဉ်(၂),(၂)ဆူဉ်ချ့မူဒါခိဉ်,ကူဉ်သ့မူဒါခိဉ်,တၢ်လုာ်အိဉ်နီၢ်ခိးသးသမူမူဒါခိဉ်ထံဉ်လိာ်တၢ် ပိဉ်သကိးဘဉ်သး တၢ်ကဒုးအိဉ်ထီဉ်ခိဉ်န့ၢ် ဘဉ်မူဘဉ်ဒါတဖဉ် အတၢ်သ့ထီဉ်ဘဉ်ထီဉ် အလံာ်နဲဉ် ကျဲန့ဉ်လီၤ.
- ❖ ၇/၉/၂၀၁၅ - (၁) KRC ကမံးတံာ် တနံၤတဘျီတၢ်အိဉ်ဖှိဉ် (KRC ဝဲၤဒါး)

(၂) တၢ်လုၢ်အိၣ် နီၣ်ခိသးသမူ မူဒါခိၣ် ၁/၂ လဲၤဆူမဲၢ်ရၢမိၢ် ဒီး မဲၢ်လးအူဒဲကဝီၤ ဘၣ်ဃး တၢ်တိၣ် ကျဲၤ တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ, တၢ်လၢၣ်ဘျီၣ်လၢၣ်စ့ၤ ဒီးပှၤမၤတၢ်ဖိ အဘူးအလဲတၢ်ဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

❖ ၈/၉/၂၀၁၅ - ပှၤပၤလီၢ်ဆၣ်နီၤ (၂), ဆူၣ်ချ့မူဒါခိၣ် ဒီး KRC ဝဲၤဒၢးပှၤမၤတၢ်ဖိခံၣ် လဲၤဆူမဲၢ်လးဒဲကဝီၤ ဘၣ်ဃး ဟံၣ်ခိၣ်ဒီဘျီၣ် တၢ်ဒီသဒၢ တၢ်မၤသံလီၤသးအမုၢ်နံၤန့ၣ်လီၤ.

❖ ၁၀/၉/၂၀၁၅ - KRC နဲၣ်ရွဲၣ်သဃဲၤ လဲၤဆူ အူပှၣ်ဒဲကဝီၤ ခံၣ်လိာ်တၢ် MOI, NGOs, ဒဲကဝီၤကမံးတံၢ် တၢ်ထံၣ် လိာ်အိၣ်သကိး ဒီးကတိၤသကိး ကိၣ်ဖိလီၤတံၢ်တၢ်ဒီးဖဲအါတၢ်ဂ့ၢ်, တနံၤဃီ လဲၤအိၣ်သကိး TBC Shelter ဒဲကဝီၤကမံးတံၢ် ဘၣ်ဃးတၢ်နီၤလီၤဟံၣ်ဃီတၢ်ပီးတၢ်လီၤ ဒီးတၢ်ပၣ်ပနီၣ်ပှၤနးနးကျဲၤကျဲၤ အဂ့ၢ်အခါးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

❖ ၁၁/၉/၂၀၁၅ - ကူၣ်သ့မူဒါခိၣ် လဲၤဆူမဲၢ်လးဒဲကဝီၤ ဘၣ်ဃးဘီၣ်တၢ်ကိၣ်ဖိ ဒီးတၢ်မံၤကိၣ်ဖိ အိၣ်လၢကဝီၤဒုပူၤတဖၣ် တနီၣ်ဘၣ်တၢ်အိၣ်အဂ့ၢ်လီၤ.

❖ ၁၄/၉/၂၀၁၅ - KRC ကမံးတံၢ်တနံၤတၢ်တၢ်အိၣ်ဖိၣ် (KRC) ဝဲၤဒၢးန့ၣ်လီၤ.

❖ ၁၅/၉/၂၀၁၅ - (၁) ကရၢခိၣ် (၂), ဆူၣ်ချ့မူဒါခိၣ်, တၢ်မၤဂ့ၤထီၣ် ခိၣ်နီၣ်ကံၢ်စီ ပှၤနဲၣ်တၢ် လဲၤဆူမဲၢ်လးဒဲ ကဝီၤ ဘၣ်ဃးတၢ်ကွၢ်တၢ်ယုထၢအတၢ်နဲၣ်ကျဲၤ ယုာ်ဒီး မဲၢ်လးဒဲကဝီၤကမံးတံၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
(၂) KRC နဲၣ်ရွဲၣ်လဲၤဆူမဲၢ်လးဒဲကဝီၤ ဘၣ်ဃးတၢ်လုၢ်အိၣ်နီၣ်ခိသးသမူ တၢ်ပျၢ်ကိၣ်အမူးန့ၣ်လီၤ.
(၃) ကူၣ်သ့မူဒါခိၣ်လဲၤ လဲၤထံၣ်လိာ်သး ဒီး KRCEE ဘၣ်ဃး ကူၣ်သ့ဂ့ၢ်ဝီၣ်န့ၣ်လီၤ.

❖ ၁၆/၉/၂၀၁၅ - KRC နဲၣ်ရွဲၣ်သဃဲၤ ဒီး တၢ်လုၢ်အိၣ်နီၣ်ခိသးသမူမူဒါခိၣ် လဲၤဆူ မုၢ်ယုၢ် ဘၣ်ဃး တၢ်သ့ၣ်ကုၤတၢ် မၤလိ တုၤလၢ ၁၈ သီအနံၤန့ၣ်လီၤ.

❖ ၁၈/၉/၂၀၁၅ - ကူၣ်သ့မူဒါခိၣ်, ဆူၣ်ချ့မူဒါခိၣ် လဲၤဆူအူပှၣ်ဒဲကဝီၤ ထံၣ်လိာ်သး ဒီး ဟံၣ်ဒဲကမံးတံၢ် ဘၣ်ဃး ဘီၣ်တၢ်ကိၣ်ဖိတၢ်ဂ့ၢ် ဒီးတၢ်ချီၤထီၣ် ထံၣ်လိာ်အိၣ်သကိး ဒီး PU-AMI မူဒါခိၣ် တဲသကိးဘၣ်ဃး တၢ် မၤသံလီၤသးအဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

❖ ၂၁/၉/၂၀၁၅ - တနံၤတၢ်တၢ်အိၣ်ဖိၣ် (KRC) ဝဲၤဒၢးန့ၣ်လီၤ.

- ❖ ၂၂/၉/၂၀၁၅ - KRC, CMSP, TBC ဒီး KEAB တၢ်ထံၣ်လိာ်အိၣ်သကိး ဘၣ်ဃး ၂၀၁၆ နံၣ် တၢ်ယုထၢတၢ်ဘျၢ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ❖ ၂၃/၉/၂၀၁၅ - ကူၣ်သ့မူဒါခိၣ် လဲၤထီၣ်တၢ်ဒိသဒါဖိသၣ် အတၢ်န့ၣ်ကျဲၤ ဖဲ မဲၢ်ဆိးန့ၣ်လီၤ.
- ❖ ၂၄/၉/၂၀၁၅ - ပုၤပၤလီၤဆ့ၣ်နီၤ (၂) ဟံၣ်ဖျိသး ဒီး TBC ဘၣ်မူဘၣ်ဒါ ထံၣ်လိာ်အိၣ်သကိး SDA တၢ်သမံသ မိးတၢ်ကရူၢ်ဘၣ်ဃး SIDA ဒီး Diakonia ၅ နံၣ်အတီၢ်ပူၤ တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ❖ ၂၅/၉/၂၀၁၅ - (၁) KRC နဲၣ်ရွဲၣ်သယဲၤ လဲၤဆူမုၢ်ယုၢ် လၢတၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤတၢ်မၤလိတၢ်သ့ၣ်က့ၤန့ၣ်လီၤ.
(၂) ပုၤပၤလီၤဆ့ၣ်နီၤ (၂) , နဲၣ်ရွဲၣ်, တၢ်ဆဲးကျိးမူဒါခိၣ် ထံၣ်လိာ်အိၣ်သကိး UNHCR ဘၣ် ဃးတၢ်ဟံၣ်ကီၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢ VE ခး အပူၤ လၢကထုးထီၣ်ဒီးနီၤလီၤဆူ NGOs အဂီၢ်န့ၣ် လီၤ.
- ❖ ၂၈/၉/၂၀၁၅ - (၁) တၢ်လုၢ်အိၣ်နီၢ်ခိၣ် သးသမူ မူဒါခိၣ် ၁/၂ လဲၤဆူ မဲၢ်လးဒဲကဝီၤ ဘၣ်ဃး တၢ်ဟ့ၣ်လီၤပုၤမၤတၢ် ဖိအဘူးအလဲန့ၣ်လီၤ.
(၂) ကူၣ်သ့မူဒါခိၣ်, KRC-EE ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါ ဒီး KRC ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါ မၤတၢ်ထံၣ်လိာ်အိၣ်သ ကိး ဖဲ KRCEE ဝဲၤဒါး ဘၣ်ဃး လံာ်ညိၣ်သိၣ်ဒိၣ် လၢခါဆူညါအဂီၢ် ဒီး တၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤသ နူသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
(၃) KRC တၢ်ပိၣ်ဘၣ်ဃး တၢ်ကမၤ KRC, CC, CBOs တဖၣ် တၢ်ထံၣ်လိာ်အိၣ်သကိး ဘၣ်ဃး တၢ်ကတဲာ်ကတီၤသး လၢတၢ်က့ၤကဒါက့ၤအတၢ်န့ၣ်ကျဲၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ❖ ၂၉/၉/၂၀၁၅ - (၁) နဲၣ်ရွဲၣ် လဲၤဆူ မဲၢ်ဟီၣ်စီၣ် ဘၣ်ဃး KRC, KnRC, ADRA, ACTED တၢ်အိၣ်ဖျိၣ် လၢခါဆူ ညါ ပုၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲ တၢ်လုၢ်အိၣ်နီၢ်ခိၣ်သးသမူ တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
(၂) ပုၤပၤလီၤဆ့ၣ်နီၤ (၂), နဲၣ်ရွဲၣ်သယဲၤ လဲၤထီၣ် CMPP တၢ်အိၣ်ဖျိၣ် ဖဲ မဲၢ်ဆိး န့ၣ်လီၤ.
- ❖ ၃၀/၉/၂၀၁၅ - (၁) နဲၣ်ရွဲၣ်သယဲၤ ထံၣ်လိာ်အိၣ်သကိး ဒီး JPF- JAPAN PLAT FORM ဟဲကွၢ်ကဒါက့ၤအတၢ် ဖဲးတၢ်မၤ ဒီး တဲသကိးဘၣ်ဃး ပုၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲ အတၢ်အိၣ်သးန့ၣ်လီၤ.
(၂) တၢ်လုၢ်အိၣ်နီၢ်ခိၣ်သးသမူ မူဒါခိၣ် ၁/၂ လဲၤဆူအူဖျိၣ် ဒဲကဝီၤ လဲၤဟ့ၣ်လီၤပုၤမၤတၢ်ဖိကျိၣ်စ့ န့ၣ်လီၤ.
(၃) ကူၣ်သ့မူဒါခိၣ် လဲၤဆူအူဖျိၣ် ဒဲကဝီၤ ထံၣ်လိာ်ဒီးသး ဒီးကူၣ်သ့မူဒါခိၣ်, ဟံၣ်ဒဲကမံးတံာ် မူ ဒါခိၣ် ဘၣ်ဃး တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

